

هیأت وزیران در جلسه ۲۲/ ۴/ ۱۴۰۲ به پیشنهاد مشترک وزارت نیرو و معاونت علمی و فناوری رییس جمهور و به منظور تحقق تولید، دانش بنیان و فناوری و اشتغال آفرین با هدف کلان افزایش صد درصدی تعداد شرکت های دانش بنیان و فناوری فعال در صنعت آب و برق و اشتغال مستقیم آنها و به استناد قانون حمایت از شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات - مصوب ۱۳۸۹- و اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آیین نامه حمایت از تولید، دانش بنیان و فناوری و اشتغال آفرین در صنعت آب و برق را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه حمایت از تولید، دانش بنیان و فناوری و اشتغال آفرین در صنعت آب و برق

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط بکار می روند:

۱ - محصولات دانش بنیان: کلیه کالاها و خدماتی که در حوزه فناوری های بالا یا متوسط به بالا قرار می گیرند به این معنا که دانش فنی طراحی و ساخت نمونه آزمایشگاهی یا دانش فنی فرآیند تولید محصول به دلیل پیچیدگی فنی به سختی قابل کپی برداری بوده و کسب آن از موانع اصلی ورود شرکت های دیگر به بازار باشد و یا نیازمند تحقیق و توسعه قابل توجه، توسط گروه فنی خبره برای کسب آن بوده و یا منجر به ایجاد خواص یا کارکردهای پیچیده ای در محصول شده باشد.

۲ - شرکت دانش بنیان: شرکت یا مؤسسه خصوصی یا تعاونی که به منظور هم افزایی علم و ثروت، توسعه اقتصاد دانش محور، تحقق اهداف علمی و اقتصادی (شامل گسترش و کاربرد اختراع و نوآوری) و تجاری سازی نتایج تحقیق و توسعه (شامل طراحی و تولید کالا و خدمات) در حوزه فناوری های برتر و با ارزش افزوده فراوان به ویژه در تولید نرم افزارهای مربوط تشکیل می شود.

۳ - کارخانه نوآوری: کانونی برای پذیرش فکر نو (ایده) ها، رشد و به بار نشستن خلاقیت نیروهای متخصص که در آن تمامی ابزارها و منابعی که برای کارآفرینی و رشد یک فکر نو (ایده) نیاز می باشد همانند زیرساخت ها، مربی و مشاورین خبره، سرمایه گذاران خطر (ریسک) پذیر، خدمات دهندگان به کسب و کارهای نوپا (استارآپ) ها، شتاب دهنده ها و غیره وجود دارند.

۴ - طرح های پیشران: مجموعه ای از طرح (پروژه) هایی که بر اساس اولویت ها و چالش های اصلی صنعت آب و برق تعریف می شوند و شکل گیری شرکت های دانش بنیان و فناوری و اشتغال دانش پایه بر اساس این نیازها، تحت پوشش حمایت های دولتی تسهیل می گردد.

۵ - سرمایه گذاری خطرپذیر (جسورانه): تأمین سرمایه لازم برای شرکت ها و کسب و کارهای نوپا (استارت آپ) و کارآفرین که مستعد جهش و رشد ارزش بوده و در عین حال دارای هوا (ریسک) زیادی می باشد.

۶ - وزارت: وزارت نیرو.

۷- معاونت : معاونت علمی و فناوری رییس جمهور .

ماده ۲- وزارت با همکاری معاونت مکلف است ظرف یک ماه نسبت به انجام موارد زیر اقدام نماید :

۱- زمینه سازی برای هم‌رسانی چالش ها و ظرفیت ها ، شکل گیری فعالیت های دانش بنیان جدید ، پشتیبانی و رفع موانع تولید دانش بنیان و اشتغال آفرین در صنعت آب و برق .

۲- شناسایی و معرفی محصولاتی که دارای ارزشی زیاد ، حجم بالای واردات و یا راهبردی هستند .

۳- ایجاد

ساز و کارهای حمایتی از قبیل از پوشش خطر (ریسک) تجاری سازی ، ارائه تسهیلات خطرپذیر ، بیمه ، پیش خرید ، خرید تضمینی ، تولید بار اول و جبران مخاطرات احتمالی استفاده از محصولات دانش بنیان .

۴- تدوین ساز و کارهایی برای جبران مخاطرات احتمالی استفاده از محصولات دانش بنیان و فناوری در شرکت های تابعه و وابسته وزارت از قبیل بیمه .

۵ - ترغیب و تشویق مدیران و کارکنان شرکت های تابعه و وابسته وزارت به حمایت از زنجیره ارزش در تولید محصولات دانش بنیان و فناوری در قالب ضوابط ارزیابی عملکرد .

۶ - حمایت ، معرفی و زمینه سازی برای حضور شرکت های دانش بنیان و فناوری مرتبط با صنعت آب و برق در بازارهای خارجی با همکاری معاونت و وزارت صنعت ، معدن و تجارت و سازمان برنامه و بودجه کشور .

۷- ایجاد ساز و کار مورد نیاز برای پیگیری اعتراضات شرکت های دانش بنیان و فناوری در حوزه های مأموریتی وزارت .

ماده ۳ - برای ایجاد فضای تعامل میان واحدهای ذی ربط در شرکت های مادر تخصصی

وزارت و شرکت های زیرمجموعه ، شرکت های دانش بنیان و فناوری ، بخش های متولی تحقیق و توسعه در شرکت ها و سایر فعالین زیست بوم نوآوری نیرو و نگاشت نیازها و ظرفیت ها و اطلاع رسانی در خصوص فعالیت های دانش بنیان و فناوری جدید ، تسهیلات و حمایت ها و پایش طرح (پروژه) ها ، وزارت مکلف است نیازها و اولویت های تحقیقاتی خود را در سامانه نظام فکر نو (ایده) ها و نیازها (نان) ثبت نماید .

ماده ۴ - در راستای حمایت از رشد و توسعه شرکت های دانش بنیان و فناوری در صنعت آب و برق و توسعه

زیست بوم نوآوری نیرو ، وزارت مکلف است نسبت به اختصاص فضا و امکانات و تخصیص اعتبارات لازم برای راه اندازی پارک علم و فناوری نیرو با مجوز وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری ظرف سه ماه اقدام نماید .

تبصره - وزارت مجاز است در چهارچوب قوانین و مقررات ، از امکانات و تجهیزات و نیروی انسانی شرکت های زیرمجموعه موجود خود برای تجهیز و راه اندازی پارک علم و فناوری نیرو استفاده نماید .

ماده ۵ - به منظور تأمین مالی مورد نیاز فعالیت های دانش بنیان و فناور و انجام فعالیت هایی از جمله سرمایه گذاری خطرپذیر ، اعطای تسهیلات خطرپذیر ، صدور ضمانتنامه و پوشش خطر (ریسک) تجاری سازی محصول یا خدمات منتج از پژوهش و فناوری و حمایت از سایر برنامه های تولید ، دانش بنیان و فناور و اشتغال آفرین ، شرکت مادر تخصصی توانیر مکلف است با رعایت قوانین و مقررات ، مبلغ ده هزار میلیارد (۰۰۰ / ۰۰۰ / ۰۰۰ / ۱۰) ریال از منابع بند (ط) تبصره (۱۵) قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور را برای اعطای تسهیلات خطرپذیر به شرکت های دانش بنیان و فناور صنعت برق و شرکت های فعال در حوزه اصلاح الگوی مصرف انرژی ، از طریق افزایش سرمایه در اختیار صندوق پژوهش و فناوری صنعت برق و انرژی به عنوان نهاد مالی تخصصی در حوزه نیرو قرار دهد .

ماده ۶ - وزارت مکلف است با همکاری معاونت با استفاده از ظرفیت های صندوق پژوهش و فناوری صنعت برق و انرژی (نیرو) ، زیرساخت های لازم به منظور بیمه محصولات فناورانه حوزه برق ، انرژی ، آب و آبفا را بر اساس ظرفیت شرکت های دانش بنیان و فناور فراهم نماید .

ماده ۷- وزارت مکلف است با استفاده از ظرفیت های صندوق پژوهش و فناوری برق و انرژی و با همکاری صندوق نوآوری و شکوفایی ، با رعایت قوانین و مقررات نسبت به استفاده از ظرفیت صندوق گردشی بهینه سازی انرژی و یا صندوق جسورانه بورسی از محل اعتبارات طرح یارانه سود تسهیلات و وجوه اداره شده بند (۳) ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و بند (ط) تبصره (۱۵) قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور ظرف سه ماه اقدام نماید .

ماده ۸ - در راستای تخصیص بهینه تسهیلات خطرپذیر موضوع بخشی از بند (ط) تبصره (۱۵) قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور ، تا سقف بیست و شش هزار میلیارد (۰۰۰ / ۰۰۰ / ۰۰۰ / ۲۶) ریال به شرکت های دانش بنیان و فناور صنعت برق و شرکت های فعال در حوزه اصلاح الگوی مصرف انرژی ، کارگروهی با ترکیب معاونت علمی و فناوری رییس جمهور ، پژوهشگاه نیرو ، سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره وری انرژی برق (سابتا) ، توانیر و سازمان برنامه و بودجه کشور و با مسئولیت معاونت تشکیل می شود .

ماده ۹- وزارت مجاز است با همکاری معاونت و با رعایت قوانین و مقررات نسبت به راه اندازی حداقل یک کارخانه نوآوری آب و آبفا و یک کارخانه نوآوری برق و انرژی در جوار محیط های صنعتی و پژوهشی خود ، با استفاده از امکانات شرکت های وابسته به وزارت و سرمایه گذاری و ظرفیت های بخش خصوصی اقدام نماید .

تبصره - شرکت های توسعه ای وابسته به وزارت ، مجاز به سرمایه گذاری مشترک با بخش خصوصی تا سقف چهل و نه درصد (۴۹٪) در تجهیز و راه اندازی کارخانه های نوآوری موضوع این ماده می باشند .

ماده ۱۰ - به منظور زمینه سازی توسعه فعالیت های دانش بنیان و فناور و تشکیل شرکت های جدید فناور ، وزارت مکلف است در قالب دستورالعملی که با همکاری معاونت تهیه می کند نسبت به حمایت از ایجاد یا تقویت واحدهای تحقیق و توسعه در شرکت های غیردولتی تأثیرگذار صنعت آب و برق که بخشی از سهام آنها متعلق به دولت یا شرکت های دولتی می باشد و همچنین راه اندازی شتاب دهنده در حوزه آب و آبفا و برق و انرژی توسط آنها ، اقدام نماید . همچنین از ایجاد یا تقویت واحدهای تحقیق و توسعه در شرکت های تولیدی و خدماتی صنعت آب و برق کشور و یا تشکیل مراکز رشد و شتاب دهنده های تخصصی وابسته به این شرکت ها حمایت نماید .

ماده ۱۱ - با هدف راهبری تعاملات پژوهش و فناوری از جمله برگزاری فن بازارها و رویدادهای مرتبط با شناسایی چالش ها و ظرفیت ها ، پیگیری طرح های پیشران ، پذیرش و رسیدگی به طرح های پیشنهادی ، تعامل با سایر عناصر زیست بوم نوآوری همانند دانشگاه ها ، پارک های علم و فناوری و شرکت های دانش بنیان و هنرستان ها و پژوهش سراهای دانش آموزی در

استان ها ، وزارت موظف است مجتمع های آموزشی - پژوهشی وزارت در استان های کشور را تحت عنوان پردیس های علم و فناوری نیرو با مجوز وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری ظرف دو ماه تجهیز و فعال نماید .

ماده ۱۲ - وزارت مکلف است طرح های پیشران زیر را اجرا نماید :

۱- توسعه بهینه سازی آب ، برق و ارتقای شاخص های زیست محیطی در صنایع ، کشاورزی و ساختمان .

۲- ارتقای بهره وری در تولید ، انتقال و توزیع آب و برق .

۳- افزایش امنیت و تاب آوری صنعت آب و برق ، بومی سازی و خودکفایی .

۴- توسعه استفاده از هوش مصنوعی در صنعت آب و برق .

۵ - هوشمندسازی سنجش داده های صنعت آب و برق و داده کاوی آمار و اطلاعات مبتنی بر هوش مصنوعی و توسعه سامانه های بومی پایش و مدیریت مصرف آب و برق .

۶ - استحصال آبهای ژرف ، جوی و نامتعارف ، بازیافت پساب و توسعه آب شیرین کن های مبتنی بر انرژی تجدیدپذیر .

۷- کاهش تلفات تولید ، انتقال و توزیع در صنعت آب و برق .

۸ - انرژی های تجدیدپذیر و زنجیره ارزش آن .

۹- ذخیره سازی انرژی در مقیاس های بزرگ و کوچک .

۱۰- توسعه تبادلات انرژی با کشورهای همسایه و توسعه صادرات کالا و خدمات مرتبط با صنعت آب و برق .

۱۱- بومی سازی و تکمیل حلقه های مفقود زنجیره ارزش انرژی تجدیدپذیر و فناوری های مربوط به تابلو (پنل) خورشیدی با ساز و کار خرید تضمینی .

۱۲- هوشمندسازی صنعت آب و برق .

تبصره - ساز و کار تأمین مالی و اجرایی طرح های پیشران بر اساس دستورالعملی است که از سوی وزارت و در چهارچوب قوانین و مقررات تهیه و ابلاغ می گردد .

ماده ۱۳ - با هدف گسترش استفاده از ظرفیت شرکت های دانش بنیان و فناور در حوزه بهینه سازی زنجیره عرضه

و مصرف آب و انرژی در کشور ، وزارت و معاونت و حسب مورد وزارتخانه های صنعت ، معدن و تجارت ، جهاد کشاورزی ، راه و شهرسازی ، ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان حفاظت محیط زیست مکلفند :

۱- ضمن

راه اندازی و گسترش بازارهای محلی آب ، دستورالعمل بازار بهینه سازی حوزه آب در چهارچوب قوانین و مقررات با رویکرد ارائه اوراق صرفه جویی آب را ظرف دو ماه تهیه و به تصویب مراجع ذی ربط برسانند .

۲- طرح های نمونه (پیلوت) بازارهای بهینه سازی مصرف انرژی و آب را در بخش های مصرف کننده عمده (نیروگاه ، ساختمان ، صنعت و کشاورزی) با استفاده از

ظرفیت شرکت های دانش بنیان و فناور ، برنامه ریزی و اجرا نمایند . همچنین دستورالعمل اجرایی صدور اوراق صرفه جویی سوخت ناشی از پروژه های بهینه سازی و صرفه جویی در مصرف برق و تولید برق از منابع تجدیدپذیر و عرضه این اوراق در بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست را تدوین و ابلاغ نمایند و مشوق های لازم برای صادرات معادل نفت خام انرژی صرفه جویی شده را به مراجع قانونی ذی ربط پیشنهاد نمایند .

۳- در دوره های کمبود آب و برق نسبت به هوشمندسازی مصرف آب و برق از ظرفیت شرکت های دانش بنیان و فناور استفاده نمایند .

ماده ۱۴ - وزارت مکلف است از ابتدای سال ۱۴۰۱ ردیف اعتباری با عنوان برنامه تولید ، دانش بنیان و فناور و اشتغال آفرین ، به میزان دو درصد (۲٪) از

درآمدهای عملیاتی و غیرعملیاتی شرکت های تابعه و وابسته وزارت با رعایت سقف بودجه سالانه را به منظور اجرای طرح های پیشران ماده (۸) این آیین نامه و طرح آزمایشی (پیلوت) های صنعتی ، تولید بار اول با رعایت قوانین و مقررات مربوطه حمایت و پوشش ریسک تجاری سازی طرح های توسعه فناوری ایجاد نماید . دستورالعمل اجرایی نحوه هزینه کرد اعتبارات این ماده ، ظرف یک ماه از سوی وزارت ابلاغ می شود .

تبصره

- اعتبارات تخصیص یافته در این ماده در صورت عدم هزینه کرد در سال مالی مربوط ، جهت حمایت از برنامه تولید ، دانش بنیان و فناور و اشتغال آفرین ، در اختیار صندوق پژوهش و فناوری نیرو قرار می گیرد .

ماده ۱۵ - به منظور

استقرار نظام نوآوری باز و رویکرد دانش بنیان و فناور و تعریف نقش و جایگاه عناصر فناوری و نوآوری در تعامل با ساختارهای موجود ، وزارت مکلف است ظرف حداکثر سه ماه مطالعات لازم برای آسیب شناسی و اصلاح فرآیندها را انجام داده و در صورت نیاز پیشنهادهای اصلاحی را به مراجع ذی ربط ارائه نماید . مراجع مذکور مکلفند حداکثر ظرف یک ماه ، پیشنهادهای وزارت نیرو را بررسی نموده و نتیجه را اعلام نمایند .

تبصره - شرکت های مادر تخصصی تابعه وزارت نیرو

مکلفند برنامه جامع آموزش و فرهنگ سازی سازمانی در حوزه تخصصی خود را با رویکرد اشتغال آفرین و دانش بنیان و فناور ، حداکثر ظرف سه ماه تهیه و پس از تصویب در ستاد موضوع ماده (۲) اجرایی نمایند .

ماده ۱۶- به وزارت و مؤسسات و شرکت های تابعه

آن اجازه داده می شود به منظور حمایت از سرمایه گذاری بخش خصوصی ، در چهارچوب قانون جهش تولید دانش بنیان - مصوب ۱۴۰۱-، حق بهره برداری علمی - پژوهشی ذیل آن وزارتخانه را در قالب مشارکت در منفعت محصول نهایی با حداقل تشریفات تا سقف پانزده سال به شرکت های دانش بنیان و فناور واگذار نماید . آیین نامه اجرایی این بند ظرف دو ماه توسط وزارت با همکاری معاونت تهیه و ابلاغ می گردد .

ماده ۱۷- به منظور افزایش سهم اشتغال دانش بنیان و فناور صنعت آب و برق از فارغ التحصیلان دانشگاهی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی

، وزارت مکلف است با در اختیار قرار دادن فرصت های حضور و ارتباط با صنعت ، زمینه توانمندسازی ، مهارت افزایی و مسأله یابی منتهی به اشتغال دانش بنیان و فناور را فراهم نماید . بدین منظور وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری با همکاری وزارت و در چهارچوب برنامه مشترک با محوریت پردیس شهید عباسپور دانشگاه شهید بهشتی و سایر ظرفیت های موجود اقدام نماید . هدایت شغلی ، استعدادیابی ، کارورزی ، شبکه سازی ، ایجاد هسته های فناوری و شرکت های دانش بنیان و فناور و کارآفرینی از طریق مربی گری صنعتی (منتورینگ) و برگزاری دوره های مکمل پودمانی در طی دوره تحصیل ، در قالب فعالیت سکو (پلتفرمی) ، از طریق این دانشگاه پیگیری می شود . این دانشگاه باید در تعامل با کلیه دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی ، امکان پذیرش کلیه دانشجویان در حال تحصیل را به صورت فرصت برابر در کل کشور فراهم نماید .

ماده ۱۸-

وزارت با همکاری معاونت مکلف است در راستای خودکفایی در تولید مواد و تجهیزات مورد نیاز کشور در حوزه آب و برق حداکثر ظرف دو ماه ، دستورالعمل تسهیل ورود شرکت های دانش بنیان و فناور تولیدکننده تجهیزات و مواد را به فهرست سازنده (وندورلیست) های داخلی و خارجی خود ابلاغ نماید . این شیوه نامه شامل بازنگری نظام ارزیابی پیمانکاران به نحوی که دانش بنیان و فناور شدن آنها تسهیل شود ، می باشد .

ماده ۱۹- به منظور تحقق ارتقای بهره وری هدف گذاری شده در این آیین نامه ، وزارت مکلف است

شاخص های بهره وری متناسب را تا پایان خرداد سال ۱۴۰۱ به سازمان ملی بهره وری ایران ارایه و به تأیید سازمان مذکور برساند . وزارت مکلف است در مقاطع زمانی سه ماهه گزارش اقدامات و عملکرد شاخص های بهره وری را به سازمان ملی بهره وری ایران ارایه و این سازمان پس از بررسی و تأیید گزارش ارتقای بهره وری مربوط به این آیین نامه را به سازمان برنامه و بودجه کشور جهت تخصیص اعتبار ارایه نماید .

معاون اول رئیس جمهور - - محمد مخبر